

van het EVALUATIEPLAN GLB 2023-2027

////////////////////////////////////

0 0 0 0 0

EVALUATIE RISICOBEBEER IN DE VLAAMSE LANDBOUWSECTOR

Omschrijving:

In deze evaluatieactiviteit analyseren we het risicobeheer in de Vlaamse landbouwsector. We onderzoeken welke risico's er zijn, welke risicobeheerinstrumenten beschikbaar zijn, hoe landbouwers deze instrumenten gebruiken en wat de bijdrage van het GLB hieraan is. Een aantal output- en resultaatindicatoren vormen het uitgangspunt van de evaluatie. Eens er voldoende gegevens beschikbaar zijn uit de uitvoering van het GLB 2023-2027, worden deze data geanalyseerd en aangevuld met de risicobeoordeling voor de landbouwsector die in 2024 werd uitgevoerd door het Agentschap Landbouw en Zeevisserij.

Situering

Criteria:

- Effectiviteit

Specifieke- en/of horizontale doelstelling:

- SpD. 01 - Het bieden van steun met het oog op een leefbaar bedrijfsinkomen en veerkracht van de landbouwsector in de hele Unie

Evaluatiethema('s) en -vra(a)g(en):

Evaluatiethema 1: Bedrijfsinkomen, veerkracht en de bijdrage inkomenssteun

1.2 - In hoeverre hebben de GLB-SP interventies bijgedragen aan de veerkracht van de landbouwsector en het verzekeren van de economische duurzaamheid van de landbouwproductie?

Betrokken maatregelcluster:

- Sectorale interventies
- VLIF maatregelen

Maatregelen:

- 2.01 - GMO - groenten en fruit
- 3.20 - VLIF Innovatieve investeringen voor verdere verduurzaming op landbouwbedrijven
- 3.22 - VLIF Productieve investeringen voor verdere verduurzaming op landbouwbedrijven

EVALUATIE VAN DIVERSIFICATIE- EN VERBREDINGSACTIVITEITEN

Omschrijving:

In deze evaluatieactiviteit onderzoeken we de bijdragen van het GLB aan diversificatie- en verbredingsactiviteiten als vorm van risicobeheer. Hierbij richten we ons op korte ketens, de bio-sector en andere alternatieve verdienmodellen. De analyses zullen worden uitgevoerd op basis van studies uit 2024, aangevuld met de driejaarlijkse Statbel-indicatoren en het jaarlijkse bio-rapport.

Situering

Criteria:

- Effectiviteit

Specifieke- en/of horizontale doelstelling:

- SpD. 01 - Het bieden van steun met het oog op een leefbaar bedrijfsinkomen en veerkracht van de landbouwsector in de hele Unie
- SpD. 02 - Vergroting van de marktgerichtheid en het concurrentievermogen van landbouwbedrijven voor zowel de korte als de lange termijn, onder meer door meer aandacht voor onderzoek, technologie en digitalisering

Evaluatiethema('s) en -vra(a)g(en):

Evaluatiethema 1: Bedrijfsinkomen, veerkracht en de bijdrage inkomenssteun

- 1.1 - In hoeverre hebben GLB-SP interventies bijgedragen aan het verbeteren en stabiliseren van het landbouwinkomen?
- 1.2 - In hoeverre hebben de GLB-SP interventies bijgedragen aan de veerkracht van de landbouwsector en het verzekeren van de economische duurzaamheid van de landbouwproductie?

Evaluatiethema 2: Marktgerichtheid, concurrentie en ketenpositie

- 2.2 - In hoeverre hebben de GLB-SP interventies bijgedragen aan het verbeteren van de ketenpositie van de Vlaamse landbouwer?

Betrokken maatregelcluster:

- Sectorale interventies
- Ecoregelingen en AMKM
- VLIF maatregelen

Maatregelen:

- 1.09 - Voortzetting biologische landbouw
- 2.01 - GMO - groenten en fruit
- 3.04 - Omschakeling biologische landbouw

- ////////////////////////////////////

EVALUATIE (JAARLIJKSE) MONITORING VAN DE AGROVOEDINGSHANDEL

Omschrijving:

Deze evaluatieactiviteit heeft betrekking op de handel in agrovoedingsproducten. Daarbij wordt voornamelijk gebruikgemaakt van de jaarlijkse monitoring van de agrovoedingshandel, waarin de Vlaamse agrohandel wordt geanalyseerd op basis van officiële handelsstatistieken van de Nationale Bank van België en Eurostat. De analyse focust op de rechtstreekse in- en uitvoer van agrarische en agro-industriële producten, aan de hand van indicatoren zoals invoer- en uitvoerwaarde, handelsbalans en groeipercentages, met bijzondere aandacht voor het economisch belang en de toegevoegde waarde.

Deze analyse wordt aangevuld met informatie over de productiviteit van de drie productiefactoren (grond, arbeid en kapitaal), evenals met financiële indicatoren op basis van gegevens uit het Landbouwmonitoringsnetwerk (LMN), waaronder de samenstelling van activa en passiva, het eigen vermogen van bedrijven en de schuldgraad.

Situering

Criteria:

- Effectiviteit

Specifieke- en/of horizontale doelstelling:

- SpD. 02 - Vergroting van de marktgerichtheid en het concurrentievermogen van landbouwbedrijven voor zowel de korte als de lange termijn, onder meer door meer aandacht voor onderzoek, technologie en digitalisering
- SpD. 03 - Verbeteren van de positie van de landbouwers in de waardeketen

Evaluatiethema('s) en -vra(a)g(en):

Evaluatiethema 2: Marktgerichtheid, concurrentie en ketenpositie

- 2.1 - In hoeverre hebben de GLB-SP interventies bijgedragen aan het concurrentievermogen en marktgerichtheid van de landbouwsector?
- 2.2 - In hoeverre hebben de GLB-SP interventies bijgedragen aan het verbeteren van de ketenpositie van de Vlaamse landbouwer?

Betrokken maatregelcluster:

Sectorale interventies

Maatregelen:

- 2.01 - GMO - groenten en fruit

Resultaten

Titel: De Vlaamse Agrohandel in 2024

Auteur(s): Van Bogaert T.

Samenvatting:

In 2024 klokt het Vlaamse handelsoverschot in agrarische producten af op +9,1 miljard euro. De uitvoer steeg licht met 1,9% tot 56,7 miljard euro, terwijl de invoer sterker toenam met 6,1% tot 47,6 miljard euro.

Vlaanderen blijft een exportgerichte regio met een agrovoedingsindustrie die meerwaarde creëert: er wordt vooral geïmporteerd in bulk (zoals cacao, graan en oliezaden) en geëxporteerd in verwerkte producten met hogere toegevoegde waarde (zoals chocolade, koekjes, bier en vlees). Chocolade- en cacao-producten kenden de hoogste handelswaarde, terwijl aardappelbereidingen zoals diepvriesfrietten het sterkst bijdroegen aan het positieve saldo, ondanks een lichte daling na het topjaar 2023.

Nederland blijft Vlaanderens belangrijkste afzetmarkt (10,4 miljard euro), gevolgd door Frankrijk en Duitsland. Samen zijn deze drie landen goed voor de helft van de Vlaamse agro-export. Het grootste overschot wordt geboekt met het VK, terwijl er tekorten zijn met o.a. Nederland, Ivoorkust en Oekraïne. Vlaanderen vertegenwoordigt 85% van de Belgische agro-export en 87% van de invoer. Op EU-niveau is België de zesde grootste exporteur. Opvallend is het recordoverschot met de VS (+555 miljoen euro), vooral dankzij de uitvoer van landbouwwerktuigen en voedingsproducten. De invoer uit Oekraïne piekte tot 667 miljoen euro, vooral door koolzaad, maïs en soja. De agrohandel houdt beter stand dan de totale Vlaamse handel, wat het belang ervan in de economie onderstreept.

Link: <https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/76060>

EVALUATIE VAN HET GEBRUIK VAN PLANTAARDIGE EIWITBRONNEN VOOR HUMANE EN DIERVOEDING

Omschrijving:

In deze evaluatieactiviteit analyseren we de impact van het GLB-SP op het gebruik van plantaardige eiwitbronnen voor humane en diervoeding. Dit zal onder meer geanalyseerd worden op basis van het areaal eiwitteelten (per teelt), het aantal landbouwers, etc. Deze analyse wordt gebaseerd op monitoring in het kader van de eiwitstrategie.

De evaluatie kan aangevuld worden met monitoringsgegevens van externe databronnen (zoals Fediol of BFA) waardoor de resultaten en output ook gekaderd kunnen worden in een bredere Europese, Belgische of Vlaamse context. Eens er voldoende gegevens beschikbaar zijn uit de uitvoering van het GLB 2023-2027, worden deze gezamenlijk geanalyseerd en verwerkt in een specifiek evaluatieverslag.

Situering

Criteria:

- Effectiviteit

Specifieke- en/of horizontale doelstelling:

- SpD.04 - Bijdragen tot matiging van en aanpassing aan klimaatverandering, onder meer door de uitstoot van broeikasgassen terug te dringen en meer koolstof vast te leggen, en duurzame energie te bevorderen

Evaluatiethema('s) en -vra(a)g(en):

Evaluatiethema 3: Klimaat, milieu en biodiversiteit

3.2 - In hoeverre hebben de GLB-SP interventies bijgedragen aan het verminderen van de afhankelijkheid van externe eiwitten van de Vlaamse landbouwsector?

Betrokken maatregelcluster:

- Ecoregelingen en AMKM
- VLIF maatregelen

Maatregelen:

- 1.08 - Ecoteelten
- 3.02 - Ecoteelten
- 3.20 - VLIF Innovatieve investeringen voor verdere verduurzaming op landbouwbedrijven
- 3.22 - VLIF Productieve investeringen voor verdere verduurzaming op landbouwbedrijven

Resultaten

Titel: Vlaamse eiwitstrategie: Voortgangsrapport 2023

Auteur(s): Agentschap Landbouw en Zeevisserij

Samenvatting:

De Vlaamse eiwitstrategie 2021–2030 werd gelanceerd met als doel een duurzamer en veerkrachtiger eiwitsysteem te realiseren. Drie jaar na de start is het moment aangebroken om de voortgang van de uitvoering te evalueren en de eerste resultaten van de monitoring te rapporteren.

Het rapport bevat een update van de 76 acties uit 2022, verdeeld over zes strategische thema's. Daarnaast werden 18 acties toegevoegd (10 nieuwe en 8 voortvloeiend uit een scherpere afbakening van de thema's), 4 acties geschrapt en 1 actie niet langer als actie beschouwd. De voortgang van de acties wordt opgevolgd via statussen (idee, gepland, in uitvoering, uitgevoerd). Tussen 2022 en 2023 nam het aantal uitgevoerde acties duidelijk toe. De acties werden retroactief aangepast om de reële voortgang correct te kunnen vergelijken. Ook de onderzoeksprojecten binnen de eiwitstrategie werden geactualiseerd en herverdeeld over de zes strategische thema's, waarbij verschuivingen zichtbaar zijn tussen 2022 en 2023.

Voor elk strategisch thema werden in een participatief proces SMART-doelstellingen vastgelegd. Daarbij werd actief gezocht naar data om de doelstellingen te meten en op te volgen. Voor de meeste doelstellingen is al een nulmeting beschikbaar; voor enkele ontbreken nog voldoende data, maar ook deze zijn zoveel mogelijk SMART geformuleerd en zullen later verder gekwantificeerd worden.

De doelstellingen worden jaarlijks opgevolgd en in 2026 (mid-term) en 2030 publiek gerapporteerd. In 2026 worden ze ook geëvalueerd en waar nodig bijgesteld, rekening houdend met externe contextfactoren. De partners waken erover dat de doelstellingen ambitieus blijven en verder gaan dan 'business as usual'.

Link: <https://lv.vlaanderen.be/media/8729/download>

Titel: Cijferwebsite: Eiwitgewassen (2025)

Auteur(s): Agentschap Landbouw en Zeevisserij

Samenvatting:

In Vlaanderen beslaan eiwitgewassen in 2025 ongeveer 26.900 hectare akkerland. Het grootste deel daarvan wordt gebruikt voor diervoeder, goed voor ruim drie kwart van de totale oppervlakte, met grasklaver als veruit belangrijkste teelt. Daarnaast worden ook graskruiden en meerjarige luzerne geteeld voor voederdoeleinden. Ongeveer een vijfde van het areaal eiwitgewassen is bestemd voor humane voeding, voornamelijk in de vorm van industrieteelten zoals erwten en sperziebonen voor verwerking. Teelten voor de versmarkt en drooggeoogste peulvruchten voor menselijke consumptie nemen slechts een zeer beperkt aandeel in. De oppervlakte eiwitgewassen kende tussen 2015 en 2021 een duidelijke groei, met een piek in 2021, gevolgd door een lichte daling in de daaropvolgende jaren. De website toont daarnaast de geografische spreiding van eiwitgewassen in Vlaanderen en plaatst deze cijfers binnen het bredere kader van de Vlaamse eiwitstrategie, waarbij de focus ligt op het vergroten van de lokale eiwitproductie en het verminderen van de afhankelijkheid van ingevoerde eiwitten.

Link: <https://landbouwcijfers.vlaanderen.be/landbouw/akkerbouw/eiwitgewassen>

EVALUATIE VAN DE EVOLUTIE IN HET GEWASBESCHERMINGSMIDDELEN-GEBRUIK, WATERGEBRUIK EN (KUNST)MESTGEBRUIK

Omschrijving:

In deze evaluatieactiviteit onderzoeken we de evolutie in het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, water en (kunst)mest en hun effect op de waterkwaliteit. De analyse gebeurt op basis van lopende monitoring in het kader van het Landbouwmonitoringsnetwerk (LMN/FADN), aangevuld met data uit de jaarlijkse monitoring van de biolandbouw. De uitvoering ligt bij het Agentschap Landbouw en Zeevisserij.

Het LMN vormt een representatieve steekproef van Vlaamse land- en tuinbouwbedrijven. De verzamelde gegevens worden geëxtrapoleerd naar de volledige sector via wegingscoëfficiënten per deelsector en grootteklasse, waarbij uitschieters worden uitgesloten. Voor gewasbescherming en (kunst)mest gebeurt de opschaling door kengetallen per gewas(groep) te koppelen aan de arealen uit de Verzamelaanvraag. Voor watergebruik wordt gewerkt met LMN-data, waarbij hemelwater dat rechtstreeks op percelen valt en privégebruik niet wordt meegerekend. Om weersinvloeden af te vlakken, worden gewas-specifieke kengetallen berekend als voortschrijdend gewogen driejaarsgemiddelde.

Naast volumes (kg actieve stof) wordt voor gewasbescherming ook het milieurisico gerapporteerd via de geharmoniseerde Europese risico-indicator HRI1. Deze index deelt actieve stoffen in risicogroepen en categorieën, met oplopende gewichten naarmate het risico stijgt. De referentieperiode 2011–2013 is vastgelegd op 100, zodat de evolutie van het risico in de tijd kan worden gevolgd. Voor watergebruik wordt niet alleen het totale volume, maar ook de bronnenmix (grondwater, opgevangen hemelwater, leidingwater, oppervlaktewater) in kaart gebracht.

Situering

Criteria:

- Effectiviteit

Specifieke- en/of horizontale doelstelling:

- SpD.05 - Bevordering van de duurzame ontwikkeling en het efficiënte beheer van natuurlijke hulpbronnen zoals water, bodem en lucht, onder meer door de afhankelijkheid van chemische middelen te verkleinen

Evaluatiethema('s) en -vra(a)g(en):

Evaluatiethema 3: Klimaat, milieu en biodiversiteit

3.4 - In hoeverre hebben de GLB-SP interventies bijgedragen aan het verbeteren en instandhouden van de waterkwantiteit en -kwaliteit op het Vlaamse platteland?

Betrokken maatregelcluster:

- Inkomensteunmaatregelen
- Ecoregelingen en AMKM

Maatregelen:

- 1.01 - Basisinkomensteun voor duurzaamheid
- 1.06 - Ecologisch beheerd grasland
- 1.07 - Organisch koolstofgehalte bouwland
- 1.08 - Ecoteelten
- 1.09 - Voortzetting biologische landbouw
- 1.10 - Bufferstroken
- 1.11 - Mechanische onkruidbestrijding
- 1.12 - Teelttechnische erosiebestrijdende technieken
- 1.13 - Gewasrotatie (Vruchtafwisseling met vlinderbloemigen)
- 1.14 - Precisielandbouw 1.0
- 1.15 - Precisielandbouw 2.0
- 3.02 - Ecoteelten
- 3.04 - Omschakeling biologische landbouw
- 3.05 - Meerjarige bloemenstrook fruit
- 3.07 - Onderhoud boslandbouwsystemen

Resultaten

Titel: Cijferwebsite gewasbeschermingsmiddelengebruik, watergebruik en (kunst)mestgebruik (2025)

Auteur(s): Agentschap Landbouw en Zeevisserij

Samenvatting:

De resultaten voor 2023 tonen een aantal duidelijke trends. Het totale gebruik van gewasbeschermingsmiddelen wordt voor 2023 geschat op 2,7 miljoen kg actieve stof, een toename met 2% tegenover 2022. Fungiciden blijven het meest ingezet (41%), gevolgd door herbiciden (32%), overige producten (20%) en insecticiden (8%). De grootste gebruikers zijn fruitteelt in open lucht en de aardappelteelt, die samen meer dan 60% van het gebruik vertegenwoordigen. Opvallend is de verdere stijging van het aandeel middelen die toegelaten zijn binnen de biologische landbouw, dat in 2023 uitkomt op 20%, tegenover 9% in 2014. Tegelijkertijd blijft de HRI1-risico-index op lange termijn dalen, met een cumulatieve afname van 56% sinds de referentieperiode, wat erop wijst dat het risicoprofiel van de gebruikte producten substantieel verbeterd is.

Voor het (kunst)mestgebruik wordt in 2023 opnieuw een stijging vastgesteld na de uitzonderlijke prijsopstoten van 2022. Het stikstofgebruik bedraagt 61,5 miljoen kg, waarbij vooral grasland en granen grote verbruikers zijn. Het fosforgebruik wordt geschat op 1,1 miljoen kg, met maïs en beschutte groenteteelten als belangrijkste afnemers. Het kaliumgebruik bereikt 20,6 miljoen kg, gedomineerd door aardappelen, maïs en grasland. Deze evolutie weerspiegelt de gedeeltelijke normalisering van meststoffenprijzen in 2023 en een mogelijk herstel van het gebruik na eerdere verschuivingen richting dierlijke mest.

Voor watergebruik zijn de meest recente publiek beschikbare cijfers afkomstig uit 2019. Het totale operationele watergebruik werd toen geschat op 66,2 miljoen m³, waarvan 58% afkomstig was uit grondwater,

[illegible]

27% uit opgevangen hemelwater, 8% uit leidingwater en 7% uit oppervlaktewater. Regenwater dat rechtstreeks op percelen valt, wordt niet meegerekend. Deze cijfers blijven een belangrijke referentie in het licht van toenemende droogterisico's, al is een actualisatie noodzakelijk voor een volledig beeld van de situatie in 2023.

Link: <https://landbouwcijfers.vlaanderen.be/landbouw/totale-landbouw/gewasbescherming-gebruik>

Link: <https://landbouwcijfers.vlaanderen.be/landbouw/totale-landbouw/gewasbescherming-kengetallen>

Link: <https://landbouwcijfers.vlaanderen.be/landbouw/totale-landbouw/gewasbescherming-risico-hri1>

Link: <https://landbouwcijfers.vlaanderen.be/landbouw/totale-landbouw/kunstmestgebruik-fosfor>

Link: <https://landbouwcijfers.vlaanderen.be/landbouw/totale-landbouw/kunstmestgebruik-kalium>

Link: <https://landbouwcijfers.vlaanderen.be/landbouw/totale-landbouw/kunstmestgebruik-stikstof>

Link: <https://landbouwcijfers.vlaanderen.be/landbouw/totale-landbouw/watergebruik>

EVALUATIE VAN DE EVOLUTIE VAN DE BIOLANDBOUW SECTOR

Omschrijving:

In deze evaluatieactiviteit volgende we de ontwikkeling van de biolandbouwsector op. We analyseren onder andere het aantal biologische landbouwers, het areaal, de teelten en het aantal dieren in de biolandbouw. Deze evaluatie is voornamelijk gebaseerd op de jaarlijkse monitoring van de biolandbouwsector door het Agentschap Landbouw en Zeevisserij. Eens er voldoende gegevens beschikbaar zijn uit de uitvoering van het GLB 2023-2027, worden deze gezamenlijk geanalyseerd en verwerkt in een specifiek evaluatieverslag.

Situering

Criteria:

- Effectiviteit

Specifieke- en/of horizontale doelstelling:

- SpD.05 - Bevordering van de duurzame ontwikkeling en het efficiënte beheer van natuurlijke hulpbronnen zoals water, bodem en lucht, onder meer door de afhankelijkheid van chemische middelen te verkleinen
- SpD.06 - Bijdragen tot het tot staan brengen en ombuigen van biodiversiteitsverlies, tot versterking van ecosysteemdiensten en tot de instandhouding van habitats en landschappen
- SpD.09 - Beter inspelen door de landbouw van de Unie op de maatschappelijke verwachtingen inzake voedsel en gezondheid

Evaluatiethema('s) en -vra(a)g(en):

Evaluatiethema 3: Klimaat, milieu en biodiversiteit

3.4 - In hoeverre hebben de GLB-SP interventies bijgedragen aan het verbeteren en instandhouden van de waterkwantiteit en -kwaliteit op het Vlaamse platteland?
3.5 - In hoeverre hebben de GLB-SP interventies bijgedragen aan het creëren en instandhouden van kwaliteitsvolle bodems op het Vlaamse platteland?
3.6 - In hoeverre hebben de GLB-SP interventies bijgedragen aan het tot staan brengen en ombuigen van biodiversiteitsverlies en het instandhouden van habitats en landschappen, inclusief de (genetische) diversiteit op landbouwerbedrijven

Evaluatiethema 6: Maatschappelijke verwachtingen inzake voedsel en gezondheid

6.1 - In hoeverre hebben de GLB-SP interventies bijgedragen aan het verbeteren van het imago van de Vlaamse landbouw?

Betrokken maatregelcluster:

- Ecoregelingen en AMKM

Maatregelen:

- 1.09 - Voortzetting biologische landbouw
- 3.04 - Omschakeling biologische landbouw

Resultaten

Titel: De biologische productie en consumptie in 2023

Auteur(s): Agentschap Landbouw en Zeevisserij

Samenvatting:

De evolutie van de biologische productie in 2023 bevestigt de haperende groei die in 2022 werd ingezet. Het totale aantal landbouwbedrijven onder controle voor biologische productie stijgt met minder dan 2%. De biologische oppervlakte blijft met 9.984 hectare nagenoeg even groot als in 2022 en het aandeel van het omschakelingsareaal loopt terug van 16% naar 13%. Het aantal biolandbouwers met dierlijke productie daalt voor het tweede jaar op rij en ook de biologische veestapel tekent een negatieve groei op (-7%). In de biologische keten blijft het aantal bedrijven die actief zijn in de bereiding, distributie, opslag, import en export van bioproducten vrijwel gelijk. De biobestedingen stijgen daarentegen in Vlaanderen boven het half miljard euro door de inflatie en een toenemende aankoopfrequentie.

Link: <https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/69246>

Titel: De biologische productie en consumptie in 2024

Auteur(s): Agentschap Landbouw en Zeevisserij

Samenvatting:

Het biologische landbouwareaal in Vlaanderen overschrijdt voor het eerst de kaap van 10.000 hectare. Met 10.237 hectare noteert het areaal een groei van 2,5% tegenover 2023.

Ongeveer 85% van het bioareaal is volledig biologisch, de overige 15% is areaal in omschakeling naar bio. De bio-oppervlakte wordt vooral ingenomen door grasland en voedergewassen, gevolgd door groenten & kruiden, akkerbouw en fruitteelt. West- en Oost-Vlaanderen hebben de grootste bio-oppervlakte, maar Limburg en Vlaams-Brabant hebben het hoogste bioaandeel in hun totale landbouwareaal. De biologische oppervlakte neemt 1,7% van de totale oppervlakte cultuurgrond in Vlaanderen in.

Eind 2024 telt Vlaanderen 634 biologische landbouwbedrijven, 2 minder dan in 2023. Het aandeel van bio in het totale aantal landbouwbedrijven blijft stabiel op 2,9%. Er zijn in 2024 37 nieuwe aanmeldingen voor biolandbouw, terwijl 39 landbouwers hun biologische productie beëindigd hebben. Een vijfde van de bioboeren oefent naast de primaire landbouwactiviteit nog een of meerdere andere biologische ketenactiviteiten uit, zoals distributie of bereiding van bioproducten.

Ruim een kwart van de 634 Vlaamse biologische landbouwbedrijven houdt op het bedrijf dieren die onder biocontrole staan. De totale biologische veestapel groeit aan met 8%, wat vooral te danken is aan een stijging

bij het pluimvee. Ook het aantal biologisch gehouden geiten neemt toe, terwijl we bij de bioschappen een daling waarnemen. Het aantal biorunderen en -varkens blijft redelijk stabiel.

De totale overheidssteun specifiek gericht op de biosector bedraagt in 2024 ruim 6,3 miljoen euro. Hiervan wordt 48% aangewend voor de stimulering van de bioproductie. Steun voor onderzoek en kennisopbouw heeft een aandeel van 42%. De subsidies voor ketenontwikkeling halen 9%, terwijl de uitgaven voor promotie en draagvlakverbreding stabiel blijven op 1%. De Vlaamse biolandbouwers ontvangen gemiddeld hogere steunbedragen voor de toepassing van ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen dan de bedrijven in de totale landbouw.

De biologische consumptie kent in 2024 een heropleving, mede dankzij een stijgende aankoopfrequentie en een toename van het aantal winkelbezoeken. De totale biobestedingen stijgen naar 601 miljoen euro, de bestedingen aan verse bioproducten groeien naar 310 miljoen euro. Wat bestedingen per capita betreft, hinkt Vlaanderen wel achterop met 90 euro tegenover 147 euro in Brussel en 141 euro in Wallonië. Ook het globaal marktaandeel van bioproducten blijft in Vlaanderen met 3,1% onder dat van de andere regio's.

Link: <https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/77915>

OPVOLGING MONITORING OPENBARE AFVAL MAATSCHAPPIJ (OVAM)

Omschrijving:

In deze evaluatieactiviteit analyseren we de voedselverliezen in de voedselketen. Deze analyses zal zich baseren op de monitoring door de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM), de welke onder meer gevoed wordt door data van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij.

Situering

Criteria:

- Effectiviteit

Specifieke- en/of horizontale doelstelling:

- SpD.09 - Beter inspelen door de landbouw van de Unie op de maatschappelijke verwachtingen inzake voedsel en gezondheid

Evaluatiethema('s) en -vra(a)g(en):

Evaluatiethema 6: Maatschappelijke verwachtingen inzake voedsel en gezondheid

6.3 - In hoeverre hebben de GLB-SP interventies bijgedragen aan het verminderen van het voedselafval en het beter gebruik van reststromen?

Betrokken maatregelcluster:

- Sectorale interventies
- VLIF maatregelen

Maatregelen:

- 2.01 - GMO - groenten en fruit
- 3.25 - VLIF Investerings voor duurzame verwerking en afzet van landbouwproducten

OPVOLGING EN RAPPORTERING BIODIVERSITEIT IN AGRARISCH GEBIED VIA MBAG

Omschrijving:

Het Meetnet Biodiversiteit in het Agrarisch Gebied (MBAG) is een initiatief voortvloeiend uit de Beleidsnota 2019-2024, met als doel het verkrijgen van meer inzicht in de biodiversiteit binnen agrarische landschappen. Het MBAG-project omvat diverse deelprojecten, waaronder het Meetnet Agrarische Soorten (MAS), Cocreatie, MONIPOLLI (Monitoring van bestuivers en andere insecten), Bodembiodiversiteit, de Biologische Waarderingskaart (EVINBO), Voorbereiding Meetnetten Natuurlijk Milieu, Coördinatie, Statistische ondersteuning en Databeheer.

Het MBAG is intensief ingezet bij het opstellen van het beleidsadviesrapport ‘Herstel en behoud van biodiversiteit in akkergebied’ door het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek. Dit rapport maakt uitgebreid gebruik van gegevens uit het Meetnet Biodiversiteit Agrarisch Gebied (MBAG) om de ecologische situatie van landbouwgebieden te beoordelen. MBAG levert indicatoren betreffende bodemkwaliteit, akkervogels, bestuivers, gewasdiversiteit en groenblauwe dooradering. Deze data zijn van essentieel belang voor zowel de evaluatie van beleidsmaatregelen als de jaarlijkse monitoring van biodiversiteitsdoelstellingen.

Situering

Criteria:

- Effectiviteit

Specifieke- en/of horizontale doelstelling:

- SpD.06 - Bijdragen tot het tot staan brengen en ombuigen van biodiversiteitsverlies, tot versterking van ecosysteemdiensten en tot de instandhouding van habitats en landschappen

Evaluatiethema('s) en -vra(a)g(en):

Evaluatiethema 3: Klimaat, milieu en biodiversiteit	3.6 - In hoeverre hebben de GLB-SP interventies bijgedragen aan het tot staan brengen en ombuigen van biodiversiteitsverlies en het instandhouden van habitats en landschappen, inclusief de (genetische) diversiteit op landbouwerbedrijven
--	--

Betrokken maatregelcluster:

N.V.T.

Resultaten

Titel: Meetnet Agrarische Soorten: van lokale pilootstudie tot een Vlaams monitoring instrument: Steekproefdesign voor de monitoring van agrarische fauna in Vlaanderen

EVALUATIE VAN DE BEREKENING EN VORMGEVING VAN VERGOEDINGEN VOOR BEHEEROVEREENKOMSTEN

Omschrijving:

De studieopdracht heeft tot doel enerzijds de huidige vergoedingen van beheerovereenkomsten te optimaliseren, en anderzijds een verkenning op te zetten van alternatieve vergoedingsmechanismen van dit instrument. De opdrachtnemer evalueert de huidige parameters en methode voor het berekenen van de vergoedingen voor beheerovereenkomsten, onderzoekt de (on)mogelijkheid om hierbij rekening te houden met variabiliteit, identificeert en evalueert alternatieve vergoedingsmechanismen voor natuurvriendelijke landbouwpraktijken en toetst deze alternatieve mechanismen af bij een representatieve steekproef van landbouwers. Dit gebeurt met het oog op het opstellen van beleidsaanbevelingen voor het volgende GLB.

Situering

Criteria:

- Efficiëntie

Specifieke- en/of horizontale doelstelling:

- SpD.06 - Bijdragen tot het tot staan brengen en ombuigen van biodiversiteitsverlies, tot versterking van ecosysteemdiensten en tot de instandhouding van habitats en landschappen

Evaluatiethema('s) en -vra(a)g(en):

Evaluatiethema 3: Klimaat, milieu en biodiversiteit	10.2 - Kostenefficiëntie: In hoeverre werd de impact van de GLB-SP interventies bekomen met de laagste kosten?
--	--

Betrokken maatregelcluster:

- AMKM

Maatregelen:

- 3.08 - Beheerovereenkomsten bufferen en verbinden
- 3.09 - Beheerovereenkomsten KLE
- 3.10 - Beheerovereenkomsten soortenbescherming